

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені І. І. МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

УПРАВЛІННЯ САМОСТІЙНОЮ, ПРОЄКТНОЮ ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Електронні методичні рекомендації
до семінарських занять з курсу
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

ОДЕСА
2023

УДК 378:001.89(072)
У677

Укладачі:

Н. В. Нагорна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи;

В. В. Павлова, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи;

Рецензенти:

С. П. Гвоздій, доктор педагогічних наук, професор кафедри фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

О. В. Григорович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іспанської філології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

*Рекомендовано до друку Вченою радою
факультету психології та соціальної роботи ОНУ імені І. І. Мечникова.*

Протокол № 7 від 14 червня 2023 р.

У677 **Управління** самостійною, проєктною та науково-дослідницькою діяльністю [Електронний ресурс] : електрон. метод. рекомендації до семінарських занять з курсу для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 011 "Освітні, педагогічні науки" / уклад.: Н. В. Нагорна, В. В. Павлова. – Одеса, 2023. – 35 с. – 0,3 МБ.

Методичні рекомендації містять методичні матеріали до семінарських занять, рекомендацій до виконання практичних завдань та самостійної роботи, перелік питань до поточного контролю, теми для реферативних досліджень та рекомендована література.

Методичні рекомендації розроблені для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

УДК 378:001.89(072)

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.....	8
ПРАВИЛА «ГРИ».....	25
ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ.....	27
ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА РЕФЕРАТИВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	30
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	32

ПЕРЕДМОВА

Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Управління самостійною, проєктною та науково-дослідницькою діяльністю» розроблені на кафедрі соціальної роботи факультету психології та соціальної роботи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідно до навчального плану для спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки». Згідно з навчальним планом «Управління самостійною, науковою та науково-дослідницькою діяльністю» є дисципліною обов'язкового циклу і її вивчення здійснюється на 1-му курсі навчання здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Актуальність навчальної дисципліни «Управління самостійною, проєктною та науково-дослідницькою діяльністю». На теперішньому етапі розвитку суспільства проблема управління самостійною, проєктною та науково-дослідницькою діяльністю знаходиться у центрі уваги науковців та практиків (Л. Воевідко, Н. Головка, Н. Ковеленко, Л. Ляхоцька, І. Найдьонов, В. Плющ, І. Савеліхіна, О. Салі, І. Хом'як, Д. Швець, Є. Швець, М. Шевчук та ін.).

Організація та управління самостійною, проєктною та науково-дослідницькою діяльністю здобувачів має бути спрямована на вирішення конкретних завдань серед яких: пошук, осмислення та закріплення знань з основних функцій, видів, форм організації самостійної діяльності, структури проєктної діяльності, етапів науково-дослідницької діяльності; формування та розвиток навичок щодо застосовування різноманітних методів організації самостійної роботи, розроблення інноваційних й дослідницьких проєктів у сфері освіти, а також інтелектуальних, організаторських і пізнавальних компетентностей; подальше їх узагальнення та систематизація у процесі просування здобувача від нижчого рівня свого становлення як фахівця до вищого – професіонала.

Високий статус університетам усього світу забезпечує наукова складова їхньої діяльності, яку здійснюють не лише викладачі і науковці, але й здобувачі. Відтак принципове значення має підготовка студентів до науково-дослідницької діяльності.

В сучасних умовах роль науки у вітчизняних вищих навчальних закладах суттєво змінюється. Науково-технічна діяльність у закладах вищої освіти є невід'ємною складовою освітньої діяльності і провадиться з метою інтеграції наукової, освітньої і виробничої діяльності в системі вищої освіти».

Щоб здійснювати наукову діяльність, у здобувача має бути сформована важлива особистісна якість – готовність до цього виду діяльності.

В сучасному суспільстві спостерігається потреба у висококваліфікованому фахівці, який з перших кроків буде добре орієнтуватися, самостійно знаходити й аналізувати необхідну інформацію, раціонально використовувати отриманні знання для успішного вирішення професійних завдань і проблем. Проблема залишається до кінця не вирішеною в умовах сьогодення. Спостереження за самостійною, проєктною, та науково-дослідницькою діяльністю здобувачів свідчить про те, з одного боку, їхню недостатню здатність самостійно працювати, а з іншого – недосконалість навчально-методичних видань для самостійної роботи з навчальних дисциплін. Проблеми освітнього процесу у закладах вищої освіти, довели необхідність перегляду підходів до управління самостійною, проєктною та науково-дослідницькою діяльністю здобувачів.

Мета навчальної дисципліни: оволодіння теорією управління самостійною, проєктною та науково-дослідницькою діяльністю здобувачів, формування управлінської компетентності.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- ознайомлення магістрантів із специфікою самостійної роботи та проєктної діяльності в закладах вищої освіти

- виявлення особливостей науково-дослідницької діяльності
- ознайомлення зі змістом, структурою та функціями, засобами активізації самостійної роботи та науково-дослідницької діяльності на різних фазах впровадження в освітній процес ЗВО.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- основні функцій, видів, форм організації самостійної діяльності;
- види, етапи, структуру проєктної діяльності;
- методи, етапи, науково-дослідницької діяльності;
- способи контролю досягнень студентів, проблематику наукових дискусій;

вміти:

- застосовувати різноманітні методи організації самостійної роботи
- розробляти інноваційні й дослідницькі проєкти у сфері освіти/педагогіки;
- здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах під час науково-дослідницької діяльності;
- аналізувати, систематизувати, оцінювати науково-дослідницьку діяльність;
- розробляти ефективні засоби активізації відповідних компетентностей студентів (навчально-пізнавальної, науково-пізнавальної, дослідницької).

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Сутність і специфіка самостійної діяльності

Тема 1. Історико-педагогічне підґрунтя самостійної діяльності.

Тема 2. Самостійна діяльність у професійній підготовці майбутніх педагогів.

Тема 3. Науково-теоретичні засади системи формування самостійної діяльності студентів.

Змістовий модуль II. Сутність та структура проєктної діяльності

Тема 4. Поняття проєкту. Життєвий цикл освітнього проєкту.

Тема 5. Розроблення освітнього проєкту Логічна матриця.

Тема 6. Проєктна робота з підготовки магістрантів до подолання кризових явищ та нормалізації соціальної взаємодії студентів.

Змістовий модуль III. Способи і форми управління

науково-дослідницькою діяльністю

Тема 7. Система формування науково-дослідницької діяльності студентів.

Тема 8. Методичний інструментарій організації науково-дослідницької діяльності студентів.

Тема 9. Активізація науково-дослідницької діяльності майбутніх викладачів.

Тема 10. Підготовка кваліфікаційної дослідницької роботи як етап розвитку наукової творчості студентів.

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Самостійна робота здобувачів як об'єкт теоретико-методологічного дослідження.

Мета: визначити сутність і специфіку самостійної роботи, виявити основні її цілі та форми.

Основні поняття: самостійна робота, самостійна робота здобувачів

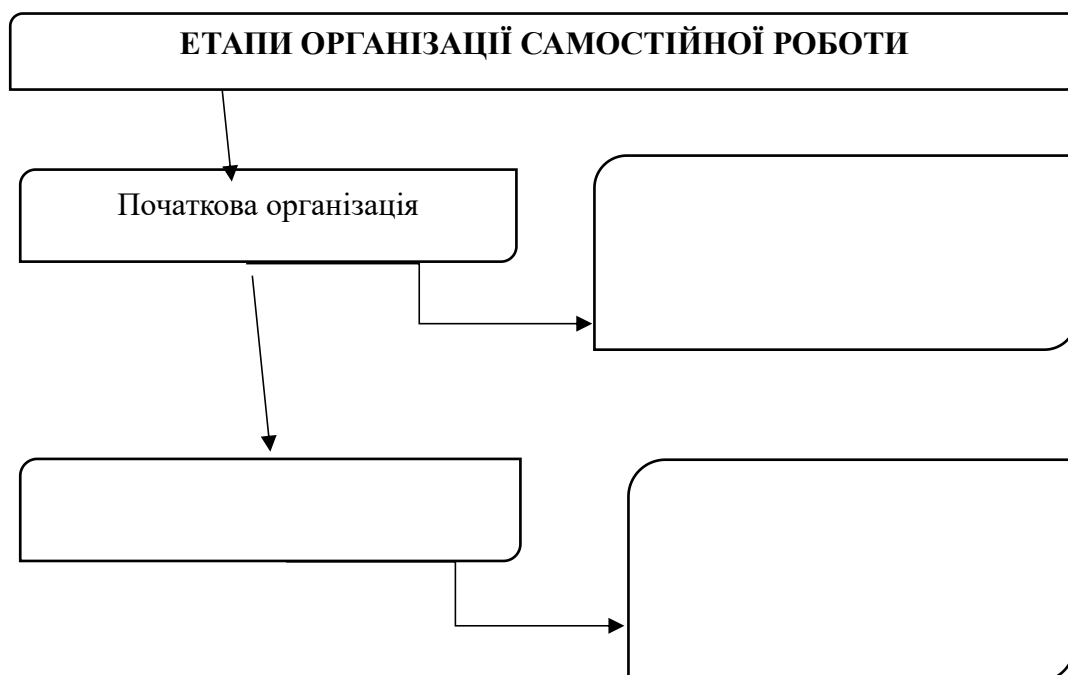
План:

I. Теоретичний блок:

1. Історико-педагогічне підґрунтя самостійної роботи.
2. Генезис поняття «самостійна робота студентів»
3. Самостійна робота як об'єкт дослідження.
4. Самостійна робота в процесі навчання здобувачів вищої освіти.
5. Закономірності організації самостійної роботи здобувачів.
6. Домінуючі цілі самостійної роботи студентів
7. Основні форми самостійної роботи здобувачів
8. Проблема оптимізації самостійної роботи здобувачів

II. Практичний блок:

Розкрийте етапи організації самостійної роботи студентів.
Представити у вигляді таблиці.

Завдання для самостійної роботи

Підготувати доповідь «Місце самостійної роботи студентів у системі професійної підготовки викладача». Представити у вигляді презентації

Література:

1. Димань Т. М., Боньковський О. А., Вовкогон А. Г. Європейський простір вищої освіти та Болонський процес: навч.-метод. посіб. БНАУ, 2017. Одеса: НУ «ОМА», 2017. 106 с.
2. Немченко С. Г., Крижко В. В., Шумілова І. Ф., Старокожко О. М., Голік О. Б. Педагогіка вищої школи: підручник Бердянськ : БДПУ, 2020. 517 с.
3. Ніколаєнко С. М. Керівник закладу освіти (організаційн-опедагогічні та правові основи управлінської діяльності) : підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : НУБіП України, 2019. 408 с.

Тема 2. Самостійна робота у професійній підготовці майбутніх фахівців в сфері освіти

Мета: визначити місце самостійної роботи під час професійної підготовки фахівців в сфері освіти.

Основні поняття: професійна підготовка, фахівці в сфері освіти

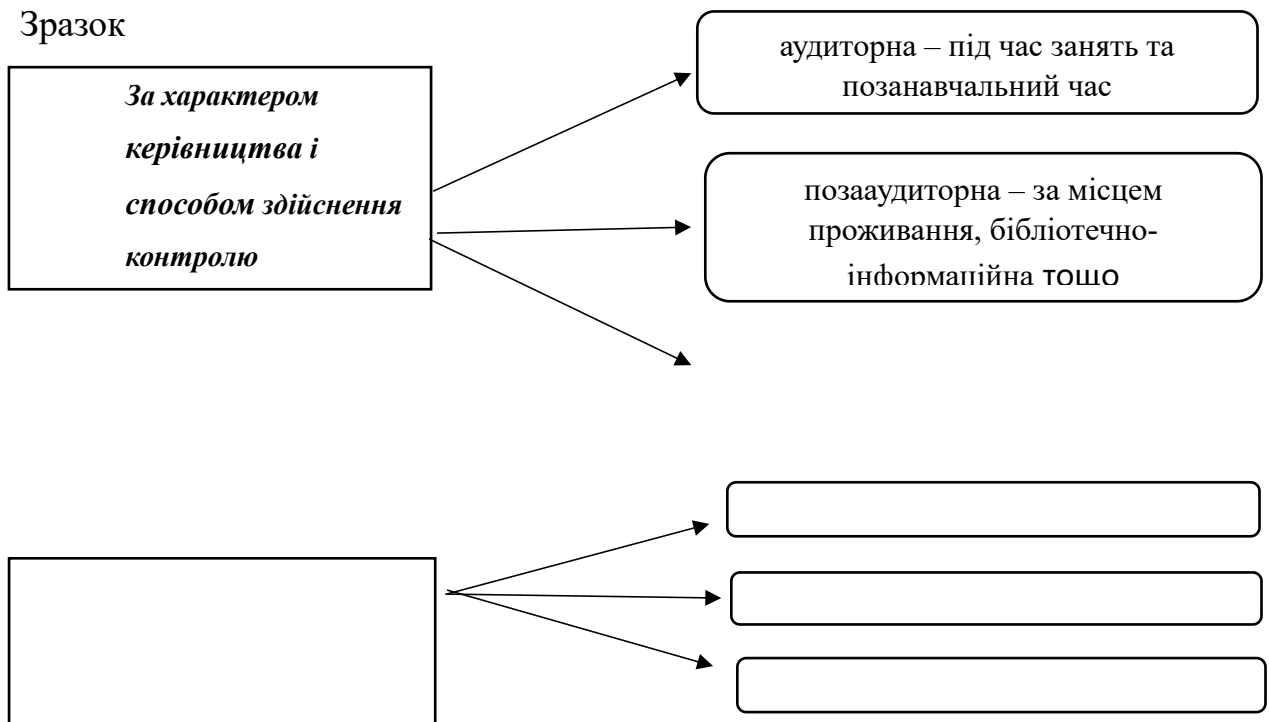
План:

I. Теоретичний блок:

1. Сутність поняття «Самостійна робота студентів».
2. Визначення мети і завдань самостійної роботи студентів.
3. Види самостійної роботи в різні історичні епохи
4. Спрямованість самостійної роботи
5. Психолого-педагогічні особливості організації самостійної роботи
6. Методи самостійної роботи здобувачів вищої освіти
7. Мотивація здобувачів вищої освіти до самостійної роботи
8. Керівництво самостійною роботою здобувачів вищої освіти

II. Практичний блок:

Розробити та представити класифікацію видів самостійної роботи здобувачів вищої освіти за різними критеріями. Представити у вигляді схеми/таблиці.

Завдання для самостійної роботи.

Підготувати доповідь «Роль мотивації під час організації самостійної роботи студентів». Представити у вигляді презентації

Література:

1. Методичні рекомендації для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Методика викладання у ВНЗ» для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 181 «Харчові технології» / Тараненко Г. Г. Мелітополь : ТДАТУ, 2016. 32 с.
2. Немченко С. Г., Крижко В. В., Шумілова І. Ф., Старокожко О. М., Голік О. Б. Педагогіка вищої школи: підручник Бердянськ : БДПУ, 2020. 517 с.
3. Ніколаєнко С. М. Керівник закладу освіти (організаційнопедагогічні та правові основи управлінської діяльності) : підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : НУБіП України, 2019. 408 с.

Тема 3. Зміст та структура самостійної роботи студентів

Мета: проаналізувати компонентно-структурний склад самостійної роботи студентів.

Основні поняття: зміст, структура, самостійна робота

План:

I. Теоретичний блок:

1. Компонентно-структурний склад самостійної роботи студентів
2. Аналіз цільового компоненту.
3. Сутність стимулюючо-мотиваційного компоненту.
4. Організаційно-дієвий компонент
5. Характеристика змістового компоненту.
6. Оцінно–результативний компонент
7. Контрольно-регулюючий компонент
8. Принципи на яких базується самостійна робота .

II. Практичний блок:

Розробити складові навчально-методичного комплексу до видів самостійної роботи (за власним вибором обрати 3 види СР).

Зразок

Вид самостійної роботи	Складові навчально-методичного комплексу
Опрацювання теоретичного матеріалу	Підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій, опорні лекції

Завдання для самостійної роботи.

Представити навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни (за власним вибором), що забезпечує якісний рівень самостійного опрацювання навчального матеріалу

Література:

1. Димань Т. М., Боньковський О. А., Вовкогон А. Г. Європейський простір вищої освіти та Болонський процес: навч.-метод. посіб. БНАУ, 2017. Одеса: НУ «ОМА», 2017. 106 с.
2. Немченко С. Г., Крижко В. В., Шумілова І. Ф., Старокожко О. М., Голік О. Б. Педагогіка вищої школи: підручник Бердянськ : БДПУ, 2020. 517 с.
3. Ніколаєнко С. М. Керівник закладу освіти (організаційнопедагогічні та правові основи управлінської діяльності) : підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : НУБіП України, 2019. 408 с.

Тема 4. Проєктна технологія: історія виникнення та сучасний стан

Мета: проаналізувати історію виникнення та сучасний стан проєктної технології, виявити особливості освітніх проєктів

Основні поняття: проєкт, проєктна технологія, освітній проєкт

План:

I. Теоретичний блок:

1. Історія зародження методу проєктів.

2. Д. Дьюї – засновник проєктного методу.
3. Досвід впровадження проєктного методу у вітчизняній освіті 20-х років XX сторіччя.
4. Виникнення проєктування як технології.
5. Рол проєктної діяльності в сучасній освіті
6. Проєкт «Intel навчання для майбутнього»
7. Концепція проєкту в управлінні.
8. Класифікація освітніх проєктів.

II. Практичний блок

За існуючою класифікацією охарактеризуйте види освітніх проєктів

<i>Види навчальних проєктів</i>	
За домінуючою діяльністю	За предметно-змістовою діяльністю

Завдання для самостійної роботи

Підготувати доповідь за темою «Засновники проєктного методу»

Література:

1. Жолудь А., Шаповал А. Аналіз концептуальних основ та можливостей управління освітніми ІТ-проектами. *Наукова діяльність як шлях формування професійних компетентностей майбутнього фахівця* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. за результатами наукових досліджень студентів, 7-8 грудня 2017 р., м. Суми : ФОП Цьома С.П., 2017. С. 25-27.

2. Ніколаєнко С. М. Керівник закладу освіти (організаційнопедагогічні та правові основи управлінської діяльності) : підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : НУБіП України, 2019. 408 с.
3. Управління проектами : навч. посіб. / Л. Є. Довгань та ін. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.

Тема 5. Поняття проєкту. Життєвий цикл освітнього проєкту.

Мета: визначити ознаки проєкту та розкрити його структуру.

Основні поняття: проєкт, проєктна діяльність, освітній проєкт, життєвий цикл

План:

I. Теоретичний блок:

1. Визначення поняття «проєкт», «проєктна діяльність».
2. Ознаки проєктної діяльності та її структура.
3. Особливості освітніх проєктів.
4. Середовище і суб'єкти проєктної діяльності.
5. Основні фази життєвого циклу освітнього проєкту.
6. Інтегрований підхід до проєктного циклу.
7. Коригування проєктного циклу.

II. Практичний блок:

Розробити візитну картку проєкту

ВІЗИТНА КАРТКА ПРОЄКТУ	
Анотація	
Мета	
Завдання	

Завдання для самостійної роботи

Розробити логічну матрицю як інструмент планування, управління та оцінювання освітнього проєкту. Представити у вигляді презентації.

Література:

1. Проектна діяльність у школі / упор. М. Голубенко. Київ : Шкільний світ, 2017. 128 с.
2. Скрипник В. Проектування готовності вчителя до інноваційної діяльності. *Управління школою*. 2018. №19-21. С. 65-94.
3. Черних О. Соціально-педагогічний проєкт: урок інтернет-безпеки. *Соціальний педагог*. 2016. №4. С. 24-26.

Тема 6. Управління проєктною діяльністю.

Мета: проаналізувати концепцію управління проєктами, виявити перспективу розвитку управління проєктною діяльністю.

Основні поняття: управління, управління проєктами, проєктна діяльність.

План:

I. Теоретичний блок:

1. Сутність поняття «Управління», «Управління проєктною діяльністю».

2. Актуальність управлінської діяльності.
3. Сутність та структура управлінської діяльності
4. Мета і основні завдання управління проєктами
5. Етапи управління проєктною діяльністю.
6. Методи управління проєктною діяльністю.
7. Перспектива розвитку управління проєктами.

II. Практичний блок:

Схарактеризувати сучасні методи управління проєктною діяльністю.

Представити у вигляді презентації.

Завдання для самостійної роботи.

Розробити схеми управління проєктною діяльністю.

Література:

1. Жолудь А., Шаповал А. Аналіз концептуальних основ та можливостей управління освітніми ІТ-проєктами. *Наукова діяльність як шлях формування професійних компетентностей майбутнього фахівця: матеріали Міжнар. наук.-практ. конференції, 7-8 грудня 2017 р. Суми : ФОП Цьома С.П., 2017. С. 25-27.*
2. Придатко О. В. Освітні проєкти та програми як об'єкт проєктного менеджменту. *Управління розвитком складних систем.* 2015. № 24. С. 42-48. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Urss_2015_24_9
3. Метод проєктів у розвитку якості початкової освіти / Рябова З. В., Кравченко Г. Ю. Харків : Вид-во Ранок, 2015. 145 с.
<https://www.yakaboo.ua/ua/metod-proektiv-u-rozvitku-jakosti-pochatkovoio-oslivi.html>

Тема 7. Науково-дослідницька діяльність студентів як пізнавальна діяльність творчого характеру

Мета: проаналізувати сутність науково-дослідницької діяльності студентів, розкрити основні її принципи.

Основні поняття: наукова діяльність, дослідницька діяльність, пізнавальна діяльність.

План:

I. Теоретичний блок:

1. Сутність науково-дослідницької діяльності студентів.
2. Формування науково-дослідницької діяльності майбутнього педагога в умовах ступеневої підготовки.
3. Науково-дослідницька діяльність у компетентнісній моделі професійної підготовки майбутнього фахівця сфери освіти
4. Закономірності формування науково-дослідницької діяльності студентів
5. Принципи науково-дослідницька діяльність студентів.
6. Функції кваліфікаційних дослідницьких робіт студентів
7. Операційно-дійовий апарат дослідницької роботи

II. Практичний блок:

Вивчити науково-творчу діяльність професорсько-викладацького складу ОНУ, традицій. Представити у вигляді презентації.

Завдання для самостійної роботи.

Виявити та розкрити етапи науково-дослідницької діяльності.

Представити у вигляді таблиці.

Література:

1. Андрущенко В., Силадій І. Поняття педагогічного дискурсу в сучасних наукових дослідженнях. Вища освіта України. 2018. № 1. С. 5-10.
2. Малезик П. М. Формування дослідницької компетентності в студентів педагогічних навчальних закладів. Теорія і практика використання інформаційних технологій в навчальному процесі: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 30-31 травня 2017 р. Київ, 2017. С. 39-41.
3. Мойсеєнко Р. М. Активізація пізнавальної діяльності майбутніх фахівців засобами активних методів навчання в умовах університетської освіти. Наукові записки. Серія «Педагогічні науки». 2017. С. 97-103.

Тема 8. Методичний інструментарій організації науково-дослідницької діяльності студентів

Мета: проаналізувати методи організації пошуково-дослідницької діяльності студентів

Основні поняття: пошуково-дослідницька діяльність, організація науково-дослідницької діяльності, дослідницька діяльність, пізнавальна діяльність.

План:

I. Теоретичний блок:

1. Система методично-процесуальних знань.
2. Власна наукова позиція, прогнозування дослідження.
3. Операційно-дійовий апарат дослідницької роботи.
4. Визначення цілей, завдань й актуальних напрямів дослідницької діяльності.

5. Методи організації пошуково-дослідницької діяльності студентів
6. Розробка індивідуального плану науково-дослідницької діяльності.
7. Методичний супровід щодо реалізації плану науково-педагогічної діяльності.

II. Практичний блок:

Розробити вихідну базу дослідження.

Завдання для самостійної роботи.

Розробити класифікацію груп методів організації науково-дослідницької діяльності студентів.

Література:

1. Малезик П. М. Формування дослідницької компетентності в студентів педагогічних навчальних закладів. Теорія і практика використання інформаційних технологій в навчальному процесі: матеріали Всеукр. наук.- практ. конф., 30-31 травня 2017 р. Київ, 2017. С. 39-41.
2. Мойсеєнко Р. М. Активізація пізнавальної діяльності майбутніх фахівців засобами активних методів навчання в умовах університетської освіти. Наукові записки. Серія «Педагогічні науки». 2017. С. 97-103.
3. Нагорна Н.В. Розвиток готовності здобувачів вищої освіти до науково-дослідницької діяльності в процесі професійної підготовки. *Теоретико-методичні засади організації науково-дослідницької підготовки здобувачів вищої освіти*: Кол. монографія / за ред. проф. Цокур О.С. Одеса : ФОП Бондаренко М.О., 2021. Розділ 2. С.17-19.

Тема 9. Кваліфікаційна робота здобувачів. Пошуково-дослідницькі завдання активізації наукової діяльності студентів

Мета: визначити систему пошуково-дослідницьких завдань активізації наукової діяльності студентів

Основні поняття: система пошукових завдань, дослідницькі завдання, активізація діяльності.

План:

I. Теоретичний блок:

1. Експрес-діагностика академічної групи.
2. Поглиблена діагностика особистості студента.
3. Дослідження характеру спілкування між викладачами та студентами. Аналіз навчальної взаємодії.
4. Кваліфікаційна робота студентів як засіб синтезу компетентностей майбутнього педагога.
5. Аргументація власної наукової позиції.
6. Створення авторської педагогічної технології.
7. Формування вмінь рефлексивного самопізнання.

II. Практичний блок:

Вивчити вихідні ресурси особистості студента бакалаврату, його обдарувань, талантів, інтересів щодо активізації науково-дослідницької діяльності. Представити результати в групі.

Завдання для самостійної роботи.

Виявити мотиваційно-функціональні обмеження особистості студента

(відсутність зацікавленості; відсутність відповідних здібностей; низький рівень навчальної успішності). Представити результати у вигляді презентації

Література:

1. Димань Т. М., Боньковський О. А., Вовкогон А. Г. Європейський простір вищої освіти та Болонський процес: навч.-метод. посіб. БНАУ, 2017. Одеса: НУ «ОМА», 2017. 106 с.
2. Нагорна Н.В. Розвиток готовності здобувачів вищої освіти до науково-дослідницької діяльності в процесі професійної підготовки. *Теоретико-методичні засади організації науково-дослідницької підготовки здобувачів вищої освіти*: Кол. монографія / за ред. проф. Цокур О.С. Одеса : ФОП Бондаренко М.О., 2021. Розділ 2. С.17-19.
3. Немченко С. Г., Крижко В. В., Шумілова І. Ф., Старокожко О. М., Голік О. Б. Педагогіка вищої школи: підручник Бердянськ : БДПУ, 2020. 517 с.

Тема 10. Організація наукової діяльності в Україні

Мета: проаналізувати організацію наукової діяльності в Україні, схарактеризувати основні типи науково-дослідних установ та наукові школи

Основні поняття: організація, наукова діяльність, наукові школи.

План:

I. Теоретичний блок:

1. Законодавство України про наукову діяльність, вищу освіту.
2. Підготовка та атестація наукових кадрів.
3. Інституціональна побудова науки. Академії наук. Історія та розвиток Національної академії наук України.

4. Основні типи науково-дослідних установ..
5. Інтеграція науки у світовому науково-технологічному просторі. Міжнародне співробітництво вчених. Фонди сприяння розвитку науки і техніки, наукові гранти, міжнародні науково-дослідницькі програми.
6. Стажування в Україні та за кордоном.
7. Наукові ступені, вчені звання в Україні та за кордоном: сутність, значення, порядок присудження.

II. Практичний блок

Схарактеризувати наукові школи ОНУ імені І.І. Мечникова. Підготувати доповідь.

Завдання для самостійної роботи.

Проаналізувати програму науково-педагогічного стажування в Україні/за кордоном. Етапи програми стажування представити у вигляді презентації.

Література:

1. Малезик П. М. Формування дослідницької компетентності в студентів педагогічних навчальних закладів. Теорія і практика використання інформаційних технологій в навчальному процесі: матеріали Всеукр. наук.- практ. конф., 30-31 травня 2017 р. Київ, 2017. С. 39–41.
2. Нагорна Н.В. Розвиток готовності здобувачів вищої освіти до науково-дослідницької діяльності в процесі професійної підготовки. *Теоретико-методичні засади організації науково-дослідницької підготовки здобувачів вищої освіти*: Кол. монографія / за ред. проф. Цокур О.С. Одеса : ФОП Бондаренко М.О., 2021. Розділ 2. С.17-19.

3. Döring N., Bortz J. Forschungsmethoden und Evaluation in den Sozial und Humanwissenschaften. Berlin, Heidelberg: Springer (Springer-Lehrbuch), 2016. 1051 s.

ПРАВИЛА ГРИ

Правила щодо відвідування занять та запізень

Відвідування занять є обов'язковим. За активну участь, за виконання практичних завдань нараховуються відповідні бали. Графік відпрацювань складається разом з лектором.

Порядок та умови навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова» (poloz-org-osvit-process_2022.pdf). Запізнення не бажані. Семінарські заняття відпрацьовуються (очно). Графік відпрацювань складається разом з лектором.

Академічна доброчесність

Усі письмові роботи (реферат, проєкт, портфоліо), презентації та виступи з доповідями мають бути авторськими, оригінальними.

Регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (polozhennya-antiplagiat-2021.pdf (onu.edu.ua))

Дедлайн та перескладання

Слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перескладання відбувається відповідно до «Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені І.І. Мечникова» (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf)

Завдання із самостійної роботи, які подаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижче (-1 бал).

Мобільні пристрої

Допускається використання смартфона, планшета або іншого пристрою з доступом до інтернет-мережі під час лекційного заняття у випадках роботи з літературними джерелами та їх обговоренням (визначається лектором).

Поведінка в аудиторії

Ділова та одночасно творчо-емоційна атмосфера, що базується на доброзичливості та довірі. Міжособистісна комунікація.

Педагогічна взаємодія:

- Співробітництво: позитивна мотивація, активність, зацікавленість, педагогічний пошук і творчість
- Відкритість новому педагогічному мисленню й конструктивна критика
- Від засвоєння готових форм до розуміння діалектики розвитку педагогічних явищ, процесів і систем, факторів та механізмів, які діють в освіті
- Від орієнтації на «складання іспиту» до отримання задоволення від процесу власного професійно-педагогічного зростання.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

1. Охарактеризуйте сутність самостійної роботи студентів
2. Назвіть основну мету самостійної роботи студентів.
3. Охарактеризуйте завдання самостійної роботи студентів.
4. Які існують види самостійної роботи студентів
5. Назвіть етапи виконання самостійної роботи студентів
6. Охарактеризуйте елементи керівництва самостійною роботою студентів
7. Назвіть форми керівництва самостійної роботи студентів
8. Які існують вимоги щодо організації самостійної роботи студентів
9. Охарактеризуйте педагогічні аспекти самостійної роботи студентів
10. Назвіть структурні компоненти самостійної роботи студентів
11. Визначте ознаки та структуру проєкту.
12. Розкрийте сутність проєктної діяльності у професійній підготовці майбутніх педагогів
13. Охарактеризуйте компонентно-структурний склад проєктної діяльності майбутніх педагогів.
14. Назвіть класифікацію проєктів.
15. Розкрийте особливості освітніх проєктів.
16. Визначте методологію розроблення та управління освітніми проєктами.
17. Назвіть методи оцінювання освітніх проєктів.
18. Схарактеризуйте логічну матрицю як інструмент планування, управління та оцінювання освітнього проєкту.
19. Проаналізуйте компонентно-структурного складу самостійної роботи майбутніх педагогів.
20. розкрийте мотиваційно-ціннісний компонент.
21. Схарактеризуйте систему мотивів.
22. розкрийте Змістовий компонент.
23. Яка структура академічного сегмента: методологічний, історичний,

теоретичний, технологічний блоки інформації.

24. назвіть структуру практично орієнтованого сегмента: методичний, суб'єктно-комунікативний і змістово-рольовий блоки.
25. Розкрийте процесуально-операційний компонент.
26. Розкрийте рефлексивний компонент.
27. Яка функціональна роль самостійної роботи студентів.
28. Яка сутність пошуково-дослідницької діяльності студентів
29. Обґрунтуйте філософсько-методологічне підґрунтя самостійної роботи та пошуково-дослідницької діяльності студентів
30. Яке історико-педагогічне підґрунтя самостійної роботи та пошуково-дослідницької діяльності студентів
31. Назвіть науково-теоретичні засади формування самостійної роботи та пошуково-дослідницької діяльності студентів
32. Яка роль самостійної роботи у професійній підготовці майбутніх педагогів
33. Яка роль пошуково-дослідницької діяльності майбутніх науково-педагогічних працівників
34. Назвіть сутність самостійної роботи у компетентнісній моделі професійної підготовки майбутнього фахівця.
35. Яка роль пошуково-дослідницької діяльності у компетентнісній моделі професійної підготовки майбутнього фахівця сфери освіти.
36. Назвіть засоби організації самостійної роботи: вітчизняний досвід.
37. Які засоби пошуково-дослідницької діяльності студентів.
38. Назвіть методи організації пошуково-дослідницької діяльності студентів
39. Охарактеризуйте етапи організації пошуково-дослідницької діяльності студентів
40. Які особливості експериментальної роботи щодо дослідницької діяльності
41. Охарактеризуйте педагогічний експеримент під час виконання

дослідницької діяльності студентів.

42. Назвіть вимоги щодо оформлення дослідницької діяльності студентів.

43. Охарактеризуйте види наукових робіт студентів

44. Які вимоги до курсової роботи.

45. Назвіть етапи виконання дипломної (бакалаврської) роботи.

46. Схарактеризуйте етапи виконання дипломної (магістерської) роботи.

47. Назвіть функції кваліфікаційних дослідницьких робіт студентів

48. Назвіть методичний інструментарій організації науково-дослідницької діяльності студентів.

49. Визначте систему пошуково-дослідницьких завдань.

50. Назвіть чинники дезадаптації здобувачів вищої освіти під час науково-дослідницької діяльності.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА РЕФЕРАТИВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

1. Самостійна робота студентів як об'єкт теоретико-методологічного дослідження.
2. Проблема оптимізації самостійної роботи студентів в історико-педагогічному контексті.
3. Генезис поняття «самостійна робота студентів», її домінуючі цілі, форми та види в різні історичні епохи.
4. Творчий доробок вітчизняних та зарубіжних науковців у формуванні самостійної роботи майбутніх фахівців у історичному ракурсі.
5. Місце самостійної роботи студентів у системі професійної підготовки вчителя.
6. Активізація засвоєння навчального матеріалу у випереджувальному режимі, контекстуалізація, інтеграція, узагальнення інформації.
7. Компетентнісна модель професійної підготовки майбутнього вчителя: науково-пізнавальна, соціальна, комунікативна, полікультурна, інформаційно-технологічна, професійна, компетентність саморозвитку.
8. Характеристика вітчизняних підходів щодо організації самостійної роботи студентів: виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань і курсових проектів, написання рефератів, есе та доповідей, опрацювання окремих розділів навчальної програми
9. Організація самостійної підготовки студента до модульного контролю, заліків та іспитів.
10. Організація самостійної підготовки студента до семінарських, практичних занять.
11. Формування дослідницької діяльності студентів
12. Дослідницька діяльність в ЗВО
13. Методичний інструментарій організації дослідницької діяльності

студентів

14.Активізація пошуково-дослідницької діяльності майбутніх викладачів у період педагогічного стажування

15.Кваліфікаційно дослідницька роботи як етап розвитку наукової творчості студентів

Загальні вимоги до реферату

- Мова – державна.
- Стиль – науковий.
- Послідовність – логічна.
- Формат сторінок – А4.
- Шрифт та розмір – Times New Roman, 14.
- Міжрядковий інтервал – полуторний.
- Обсяг реферату: 10-20 сторінок
- Поля: ліве поле – 20 мм, праве – 20 мм, верхнє і нижнє – 20 мм (або 25 мм і 20 мм відповідно, в залежності від умов навчального закладу).
- Простий план – 3-4 пункти.
- Список джерел – 10-15 найменувань (джерела з 2015 р.)
- Заголовки розділів пишуться – ВЕЛИКИМИ літерами.
- Заголовки підрозділів пишуться – Маленькими літерами (крім першої).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Димань Т. М., Боньковський О. А., Вовкогон А. Г. Європейський простір вищої освіти та Болонський процес: навч.-метод. посіб. БНАУ, 2017. Одеса: НУ «ОМА», 2017. 106 с.
2. Немченко С. Г., Крижко В. В., Шумілова І. Ф., Старокожко О. М., Голік О. Б. Педагогіка вищої школи: підручник Бердянськ : БДПУ, 2020. 517 с.
3. Ніколаєнко С. М. Керівник закладу освіти (організаційно-педагогічні та правові основи управлінської діяльності) : підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : НУБіП України, 2019. 408 с.
4. Метод проєктів у розвитку якості початкової освіти / Рябова З. В., Кравченко Г. Ю. Харків : Вид-во Ранок, 2015. 145 с.
[URL:https://www.yakaboo.ua/ua/metod-proektiv-u-rozvitku-jakosti-pochatkovoi-osviti.html](https://www.yakaboo.ua/ua/metod-proektiv-u-rozvitku-jakosti-pochatkovoi-osviti.html)
5. Олійник В. В., Рябова З. В. Проєктний менеджмент для інноваційного розвитку освітніх організацій України : навч. посіб. для підготовки магістрів за спеціалізаціями Управління навчальним закладом та Управління проєктами; НАПН України, ДВНЗ Ун-т менедж. Освіти. Київ, 2017. 118 с.
6. Управління проєктами : навч. посіб. / Л.Є. Довгань та ін. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.

Додаткова

1. Андрущенко В., Силадій І. Поняття педагогічного дискурсу в сучасних наукових дослідженнях. Вища освіта України. 2018. № 1. С. 5-10.
2. Деркач Т. М., Деркач О. Д. Лекція-візуалізація як форма активізації пізнавальної діяльності студентів коледжу. Освіта. Технікуми, коледжі. 2016. № 3, 4 (41). С. 59-63.

3. Жолудь А., Шаповал А. Аналіз концептуальних основ та можливостей управління освітніми ІТ-проектами. *Наукова діяльність як шлях формування професійних компетентностей майбутнього фахівця*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конференції, 7-8 грудня 2017 р. Суми : ФОП Цьома С.П., 2017. С. 25-27.
4. Малезик П. М. Формування дослідницької компетентності в студентів педагогічних навчальних закладів. Теорія і практика використання інформаційних технологій в навчальному процесі: матеріали Всеукр. наук.- практ. конф., 30-31 травня 2017 р. Київ, 2017. С. 39-41.
5. Методичні рекомендації для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Методика викладання у ВНЗ» для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 181 «Харчові технології» / Тараненко Г. Г. Мелітополь : ТДАТУ, 2016. 32 с.
6. Мойсеєнко Р. М. Активізація пізнавальної діяльності майбутніх фахівців засобами активних методів навчання в умовах університетської освіти. Наукові записки. Серія «Педагогічні науки». 2017. С. 97-103.
7. Нагорна Н.В. Розвиток готовності здобувачів вищої освіти до науково-дослідницької діяльності в процесі професійної підготовки. *Теоретико-методичні засади організації науково-дослідницької підготовки здобувачів вищої освіти*: Кол. монографія / за ред. проф. Цокур О.С. Одеса : ФОП Бондаренко М.О., 2021. Розділ 2. С.17-19.
8. Ніколаєнко С. М. Керівник закладу освіти (організаційнопедагогічні та правові основи управлінської діяльності) : підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : НУБіП України, 2019. 408 с.
9. Придатко О. В. Освітні проекти та програми як об'єкт проектного менеджменту. *Управління розвитком складних систем*. 2015. № 24. С. 42-48. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Urss_2015_24_9
10. Скрипник В. Проектування готовності вчителя до інноваційної діяльності. *Управління школою*. 2018. №19-21. С. 65-94.

11. Avineri N. Research Methods for Language Teaching: Inquiry, Process, and Synthesis. London: Macmillan Education, 2017. 236 p.
12. Döring N., Bortz J. Forschungsmethoden und Evaluation in den Sozial und Humanwissenschaften. Berlin, Heidelberg: Springer (Springer-Lehrbuch), 2016. 1051 s.
13. Nahorna N.V. Formation of Professional Readiness of the Future Healthcare Specialist. Journal WOS Revista Românească pentru Educație Multidimensională ISSN: 2066-7329 e-ISSN: 2067 -9270 2021, Vol. 13, Issue 1Sup1, P. 416-438 | <https://doi.org/10.18662/rrem/13.1Sup1/404>
14. Catroux M. Méthodologie de la recherche en didactique des langues : guide pratique. Les étapes clés d'un travail de recherche. Pour un usage en autonomie. Ellipses. 2018. 168 p.

Електронні інформаційні ресурси

1. <http://nbuv.gov.ua/> Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
2. <http://www.dnpb.gov.ua/> Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського;
3. <http://www.osvita.org.ua/> Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном.
4. <http://politics.ellib.org.ua/pages-1105.html>
5. <https://studfile.net/preview/5642234/page:2/>
6. https://elib.lntu.edu.ua/sites/default/files/elib_upload/%D0%B5%D0%BD%D0%BF%20%D1%80%D1%83%D0%B4%D1%8C/page19.html
7. <http://eprints.zu.edu.ua/1217/1/67.pdf>

Навчальне видання

УПРАВЛІННЯ САМОСТІЙНОЮ, ПРОЄКТНОЮ ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Електронні методичні рекомендації
до семінарських занять з курсу
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Електронне практичне видання

Укладачі:

Нагорна Наталія Володимирівна
Павлова Валерія Валеріївна

Шрифт Times New Roman.

Системні вимоги:

операційна система сумісна з програмним забезпеченням
для читання файлів формату PDF.

Обсяг даних 0,3 МБ.

Оригінал макет виготовлено в авторській редакції

Кафедра соціальної роботи
Факультет психології та соціальної роботи
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
вул. Дворянська, 2, м. Одеса, 65082
social-work@onu.edu.ua